

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ-ПРАВНИКІВ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ ТА ЗАСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Сліпчук Валентина Леонідівна

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,

доктор педагогічних наук, доцент,

професор кафедри медичної та загальної хімії

ORCID iD 0000-0002-9552-029X,

бульвар Шевченка, 13, 01601 Київ, Україна,

slipchukvl@gmail.com

Колодій Анастасія Володимирівна

Хмельницький університет управління та права,

юридичний факультет

Правова свідомість студентів-правників у вищих закладах освіти України становить значний науковий інтерес, оскільки юридична освіта є особливим видом професійної підготовки, бо безпосередньо впливає на майбутнє, забезпечуючи підготовку нового покоління професіоналів та формування правової держави. Правова держава є не лише ціллю, але й засобом вирішення всіх завдань, що стоять перед суспільством, правил та технологій здійснення політичних та економічних реформ, а головне - створення умов правової захищеності кожного громадянина.

Проведені у ХХ-ХХІ ст. зміни соціально-економічних відносин в Україні, її інтеграція в європейський освітній простір, докорінно змінили суспільну свідомість громадян, зокрема, правосвідомість як одну з його форм. Значною мірою це відбилося на стані й розумінні права, законності, правопорядку, правотворчої і правозастосовчої практики, юридичної культури, прав та свобод людини.

У цих умовах набуває розвитку правосвідомість, як найважливіший нормативно-організуючий та стабілізуючий фактор. Поряд з іншими юридичними засобами, правосвідомість має потужний вплив на поведінку людей і їх колективів, формує у них необхідні орієнтири, позитивні погляди, цінності, пов'язані з їх правомірною діяльністю, освоєнням правової дійсності.

Проблема формування правової свідомості студентів-правників у вищих закладах освіти обумовлена комплексом політичної та кримінальної ситуації в країні, широким розповсюдженням правового нігілізму та популяризацією субкультур. Проведені наукові дослідження доводять, що спостерігається тенденція до збільшення «групи ризику» серед молоді, хоча недоліки у правовій свідомості є загальними [6, с. 4471]. Серед проблем професійної юридичної освіти є формування правової поведінки майбутній фахівців, яка нерозривно пов'язана з рівнем правової свідомості (системою правових понять, переконань, ставлення до чинного або бажаного юридичного права, а також діяльності, пов'язаної з таким правом) [1].

Проведені американськими науковцями численні дослідження демонструють, що складність правової соціалізації студентів-правників може бути викликана цілим рядом факторів і в кінцевому підсумку може призвести до деформації правової свідомості, включаючи прояви екстремізму [5, с. 626].

Ключовим моментом правової свідомості, як зазначає С. С. Алексєєв, є визнання цінностей природного права, прав та свобод людини, а також уявлень про сучасний позитивний закон і як він відповідає природному праву, правовим цінностям й ідеалам [3, с. 207].

Структурними компонентами правової свідомості особистості на думку Г. Х. Єфремова та А. Р. Ратинова є: пізнавальний, емоційно-ціннісний, активно-практичний [4, с. 132].

Розвинута правосвідомість студентів-правників є соціальною гарантією верховенства закону в нашому суспільстві, засобом регулювання суспільних відносин, а також системоутворюючим фактором правової демократичної держави. Правосвідомість студентів-правників вищих закладів освіти України

характеризується значним ступенем сформованості, соціальної адекватністю, цілісністю. Для них властива активна життєва позиція, а також знання основних правових документів. Правосвідомості студентів-правників властиві специфічні риси, а саме: максимальне сприйняття інновацій та зовнішніх впливів, наївний ідеалізм, домінування емоційного над раціональним, суперечливість, імпульсивність, прагнення до справедливості, рухливість і нестійкість. У зв'язку з цим, правосвідомість студентів-правників більш схильна до деформацій. Основними проблемами, які виникають у студентів-правників під час формування їхньої правової свідомості є: правовий нігілізм; правовий дилетантизм, або легковажне ставлення до права; безсистемність правових знань; правовий інфантилізм, тобто слабкість правових знань. Найбільш небезпечною формою деформації правосвідомості студентів-правників є правовий нігілізм, що виявляється в байдужому чи зневажливому ставленні до права, закону і правопорядку. Він обумовлений такими негативними соціально-психологічними рисами, як: відмова від традиційних моральних і культурних цінностей, соціальна апатія, агресивність, конформізм, недосвідченість тощо.

Нормативно-правова база, яка регулює питання, пов'язані з рівнем розвитку правосвідомості та правової культури, більшою мірою стосується правової освіти, ніж формуванням правової свідомості у студентів-правників [2, с. 290].

Саме тому, актуальним є впровадження нової програми підвищення правової свідомості у студентів-правників, основними напрямками якої будуть: визнання правової освіти одним з визначальних чинників формування правової культури та правосвідомості; активна підтримка та заохочення студентів-правників в процесі навчання у вищих закладах освіти, проведення конкурсів та турнірів з метою формування здорової конкуренції серед молоді, стійкої та діяльної позиції, ініціативності та жаги до перемоги знань та досвіду над бездіяльністю; забезпечення рівного доступу до навчання у вищих закладах освіти всіх громадян; створення комфортних умов для навчання та духовного розвитку; проведення міжнародних обмінів студентами-правниками;

забезпечення заінтересованості в набутті практичного досвіду не лише серед студентів-правників, а й серед роботодавців в кваліфікованих фахівцях; заохочення самоосвіти молоді з питань держави та права; підтримка ініціатив та проектів студентів-правників та молодих юристів; надання якісних освітніх послуг, які будуть ґрунтуватися на реальних, практичних питаннях, а не застарілих теоретичних підходах; контроль за дотриманням поваги до людської гідності між студентами-правниками та викладачами; дотримання норм закону представниками влади як форма демонстрації зразкової поведінки; контроль інформації в ЗМІ від відкритих навіювань політичної та правової позиції.

Отже, запровадження сучасних навчальних програм освіти для студентів-правників у вищих закладах освіти України, які будуть відповідати можливостям сучасної молоді та мати практичне значення в умовах сьогодення, проведення заходів щодо підвищення правової свідомості та правової культури серед працівників вищих юридичних закладів освіти значно сприятимуть формуванню правової свідомості майбутніх фахівців галузі правознавства.

Список літератури:

1. Віхров О. П. Теорія держави і права: курс лекцій: навчальний посібник. Чернігів: Чернігів, 2015. 304 с. URL: https://pidruchniki.com/84574/pravo/pravova_svidomist_pravova_kultura
2. Ткачук А. С. Правосвідомість молоді як системоутворюючий фактор правової демократичної держави. Альманах права. 2012. №3. С. 288–292. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/handle/123456789/63928>
3. Alekseev S. S. Teoriya gosudarstva i prava (Theory of state and law): uchebnyk dlya vuzov. M: Norma, 2005. – 496 с.
4. Kochko I. V. Theoretical and methodological bases of the problem of formation of the legal consciousness of students. World of Science, Culture, Education. 2013. №6. С. 131–134.
5. Muslumov R., Pecherkina A. Conditions of the Effective Formation of Legal Consciousness of Students By Means of Psychological Training. The Fifth International Luria Memorial Congress «Lurian Approach in International

Psychological Science». 2018. №5. С. 625–636. URL: <https://knepublishing.com/index.php/Kne-Life/article/view/3321/6998>

6. Muslumov R., Mukhametov R., Shushmarchenko E. The expression of extremist attitudes among students evaluating the political events. International Technology, Education and Development Conference. 2017. №11. С. 4470–4479.

ЧАСТИНА І МОНОГРАФІЇ ТЕОРІЯ ТРИВАЛОЇ МІЦНОСТІ ТА СТІЙКОСТІ СТЕРЖНЕВИХ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ СИСТЕМ

Слободянюк С.О.

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»,
д.т.н., проф., ORCID iD [0000-0003-4874-7296](https://orcid.org/0000-0003-4874-7296), моб. (+38066)2137823

Анотація. У монографії викладена теорія розрахунку стержневих залізобетонних систем на тривалі дії з урахуванням деформацій поздовжнього згинання, армування, усадки, повзучості та віброповзучості бетону. Сформульовані критерії тривалої стійкості та міцності елементів систем. Наведені побудови методу сил, методу переміщень та методу скінченних елементів плоских і просторових стержневих систем. Ці методи будівельної механіки побудовані на дію тривалих статичних і динамічних (вібраційних) навантажень з єдиних позицій. Наведені числові приклади і аналіз, а також співставлення з експериментальними даними. Монографія в цілому викладена в трьох частинах. Частина І присвячена аналітичному огляду публікацій та експериментальним дослідженням [1].

Матеріали дослідження. У результаті аналітичного огляду джерел [2-20 і ін.] та виконання першого етапу науково-дослідної роботи (частина І) зроблені такі загальні висновки:

1. З двадцяти розглянутих гіпотез повзучості можна зробити висновок про те, що на сьогодні єдиної теорії яка пояснює повзучість бетону з точки зору